Súd:	Okresný súd Nové Mesto nad Váhom
Spisová značka:	5P/16/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu:	3518201939
Dátum vydania rozhodnutia:	17. 10. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Zuzana Pavlíková
ECLI:	ECLI:SK:OSNM:2018:3518201939.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nové Mesto nad Váhom sudkyňou JUDr. Zuzanou Pavlíkovou vo veci starostlivosti súdu o maloletú E. B., nar. XX.XX.XXXX zastúpenú Úradom práce sociálnych vecí a rodiny Nové Mesto nad Váhom, t.č. bytom Y. F. XX, dieťa rodičov matky C.. M. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. XX, O. U. O. X., a otca P. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y. F. XX o návrhu otca na zmenu zverenia a úpravu práv a povinností k mal. dieťaťu, takto

r o z h o d o l :

I. Maloletá E. B., nar. XX.XX.XXXX sa zveruje do osobnej starostlivosti otca, ktorý ju bude zastupovať a spravovať jej majetok.

II. Matka je povinná prispievať na výživu mal. E. sumou 100,- Eur mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám otca s účinnosťou od 06.06.2018.

III. Matka je povinná prispievať na tvorbu úspor mal. E. vždy do 15. dňa v mesiaci vopred od právoplatnosti rozsudku na osobitný účet maloletej, ktorý v jej prospech zriadi otec v lehote 10 dní od právoplatnosti rozsudku a číslo účtu matke oznámi, pričom na nakladanie s finančnými prostriedkami na účte ja nutný súhlas súdu.

IV. Nedoplatok na zročnom výživnom za obdobie od 06.06.2018 do 17.10.2018 v sume 237,- Eur je matka povinná zaplatiť v mesačných splátkach po 30,- Eur spolu s bežným výživným počnúc právoplatnosťou rozsudku pod stratou výhody splátok nezaplatením čo len jednej splátky.

V. Styk matky s maloletou E. sa neupravuje.

VI. Týmto sa vo výroku o výživnom na mal. E. mení rozsudok Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom, č.k. 5P/67/2014-52 zo dňa 11.03.2015 v znení rozsudku Krajského súdu Trenčín, č.k. 17Cop/59/2015-77 zo dňa 16.09.2015 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom, č.k. 5P/67/2014-90 zo dňa 02.03.2016 a vo výroku o zverení mal. E. sa mení rozsudok Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom, č.k. 2C/15/2009-71 zo dňa 04.11.2009.

VII. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

VIII. Návrh otca na úpravu vyživovacej povinnosti voči plnoletému synovi B. B. sa vylučuje na samostatné konanie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Otec sa návrhom podaným na tunajšom súde dňa 06.06.2018 domáhal toho, aby súd zveril mal. E. pochádzajúcu s rozvedeného manželstva s matkou maloletej do jeho osobnej starostlivosti a zároveň,

aby upravil vyživovaciu povinnosť tak maloletej E. ako aj druhému spoločnému dieťaťu t.č. plnoletému synovi B. B., nar. XX.XX.XXXX. Svoj návrh odôvodnil tým, že s dcérou majú dobrý vzťah a reálne u neho býva od septembra 2017. Výšku výživného ponechal na úvahe súdu. Úpravu styku navrhoval ponechať na dohode matky s maloletou.

2. Matka s návrhom nesúhlasila. Uznala, že v prípade nesúhlasu maloletej túto nemožno nútiť, aby žila s ňou, ale deklarovala výhrady voči osobe otca a vhodnosti výchovného prostredia u otca, čo odôvodňovala negatívnymi skúsenosťami zo spolužitia s otcom a jeho problémami s nadmerným užívaním alkoholu.

3. Kolízny opatrovník zastupujúci maloletú navrhol návrhu vyhovieť, čo odôvodnil tým, spôsobilosť otca zabezpečovať starostlivosť o maloletú sa dostatočne preukázala počas roka, kedy ju reálne vykonával, pričom toto je dostatočne dlhá doba.

4. Maloletá E. s návrhom súhlasila. Uviedla, že s matkou majú výrazné dlhotrvajúce konflikty a chce byť zverená do starostlivosti otca. Styk s matkou navrhla neupravovať.

5. V predmetnej veci súd vykonal dokazovanie výsluchom matky, otca, samotnej maloletej, oboznámením návrhu, písomného vyjadrenia maloletej E. zo dňa 07.09.2019, potvrdenia o výške príjmu otca, záznamu UPSVaR s pohovoru s maloletou zo dňa 04.08.2018, potvrdenia o príjme matky, oznámenia PhDr. N., záznamu z vykonaného šetrenia UPSVaR ohľadom vhodnosti prostredia u otca maloletej, vyjadrenia Gymnázia Pierra de Coubertina, písomného vyjadrenia B. B., brata maloletej, sťažnosti matky na postup UPSVaR NMn/V, a odpovede Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny na túto sťažnosť, prehľadu výdavkov matky, správy školského internátu, písomného svedectva matky k incidentu - úteku maloletej z domácnosti matky, písomného svedectva Y. B. sestry otca, záznamu hliadky Mestskej polície Piešťany k incidentu zo dňa 07.10.2018, podstatného obsahu spisov tunajšieho súdu č.k. 5P/67/2014, 8P/68/2015 a 7P/144/2009 a zistil nasledovný skutkový stav:

6. Manželstvo rodičov maloletej E. bolo rozvedené rozsudkom tunajšieho súdu č.k. 2C/15/2009-71 zo dňa 04.11.2009. Maloletá bola na čas po rozvode manželstva po schválení rodičovskej dohody zverená do starostlivosti matky, otcovi bola určená vyživovacia povinnosť vo výške 50,- Eur. Naposledy bola vyživovacia povinnosť na maloletú otcovi zvýšená rozhodnutím tunajšieho súdu zo dňa 11.03.2015, č.k. 5P/67/2014-52 na sumu 90,- Eur.

7. Z výsluchu otca súd zistil, že maloletá u neho žije od septembra minulého roku t.j. 2017, kedy ušla od matka za dramatických okolností. Otec opísal komunikáciu E. s matkou ako komplikovanú, ich vzájomný styk prebieha telefonicky, strohými vetami, osobný styk viazne pre problémy na strane matky. U neho má maloletá pokojnejšie prostredie a zázemie. Otec s výchovou dcéry problémy nemá, dokáže ju zvládnuť, maloletá jeho pokyny a príkazy rešpektuje, dokáže si na ňu na rozdiel od matky nájsť čas. V súčasnosti navštevuje druhý ročník strednej školy, cez týždeň je na internáte, na víkendy chodí domov. Otec je zamestnaný v spoločnosti GP Mont, s r.o. ako montážnik. Jeho príjem dosahuje výšku minimálnej mzdy, Maloletej mesačne poskytuje na jej účet 150,- Eur, z tejto sumy si hradí obedy, cestovné, veci do školy a osobné výdavky. Príležitostne jej peňažné prostriedky poskytujú aj starí rodičia, aj keď on od nich nič nepožaduje. Tak isto nepožaduje ani výživné od matky, nakoľko už s ňou nechce mať nič spoločné. Na výživu E. matke t.č. neprispieva, pretože vzhľadom na skutočnosť že zabezpečuje reálne výživu E., neostávajú mu peniaze, ktoré by posielal matke. Matka ušlé výživné od neho exekučne vymáha, exekúcia sa vedie u JUDr. F.. Matka do konca minulého školského roka hradila E. náklady za internát a obedy v škole, tento školský rok už nie.

8. Matka pri výsluchu na pojednávaní uviedla, že vzťah s dcérou sa zhoršil potom, ako táto zintenzívnila styk s otcom. Následkom tohto stretávania sa k matke začala správať drzo až vulgárne. Konflikty medzi matkou a dcérou vznikli najmä z toho, že ju nechcela púšťať neskoro von. Vždy dcéru podporovala aj v umeleckom smere aj v športovaní. Odkedy utiekla z domu, sú v kontakte sporadicky, najmä prostredníctvom starých rodičov, nakoľko dcéra jej nezdvíha telefón. Jej presvedčenie o nevhodnosti výchovného prostredia u otca pramení z toho, že problémy otca s alkoholom boli príčinou rozvratu ich manželstva. Od rozvodu nie je s otcom v žiadnom kontakte. Na priamu otázku otca, aké má dôkazy o tom, že má problémy s alkoholom, uviedla, že žiadne. Keď naposledy navštívila domácnosť otca u jeho rodičov na jar 2018 za účelom vyriešenia otázky starostlivosti o maloletú, cítila z neho alkohol. Tiež je

presvedčená o tom, že otec je na dcéru príliš mierny a všetko jej dovolí, je preto prirodzené, že chce byť s nám. Poukázala na incident z pred minulých Vianoc kedy nikto z domácnosti otca nemal vedomosť o tom, kde sa dcéra nachádza, nakoľko si mysleli, že je v škole, ale ona v škole nebola a dodatočne si zohnala potvrdenie od lekára, následkom čoho jej matka odmietla ospravedlniť neprítomnosť v škole. Od vychovávateľky z internátu má taktiež vedomosť o tom, že dcéra je aktívna fajčiarka a mala sa vyjadriť že nevidí nič zlé na tom, že v spoločnosti otca príležitostne konzumuje alkohol. Matka je zamestnaná v spoločnosti Oxymat, jej čistá mzda dosahuje v priemere sumu 1.200,- Eur v čistom. Trvá na tom, aby maloletá navštevovala psychológa, v prípade že to potrebuje, nie je zrejmé na základe akých skutočností sa maloletá svojvoľne rozhodla, že v návštevách pokračovať nebude. Na priamu otázku či zabezpečovala návštevy psychológa dcéry v čase, keď žila maloletá v jej domácnosti uviedla, že nie, lebo to maloletá odmietala.

9. Otec poprel skutočnosť že by mal problémy s alkoholom. Uviedol, že príležitostne vypije jedno pivo, ale nie je žiaden alkoholik. Taktiež poprel, že by nemal vedomosť, kde sa maloletá nachádza v deň pred Vianocami, ktorý uviedla matka, nevidí však dôvod na to, aby mali o tomto vedomosť ostatní členovia domácnosti, napríklad starí rodičia s ktorými jedinými matka komunikuje.

10 Maloletá súdu v písomnom podaní zo dňa 07.09.2018 uviedla, že jej vzťah s matkou bol narušený už dávno pred tým, ako 09.09.2017 ušla z domu. S matkou mali nezhody okolo výberu strednej školy, ona si pôvodne chcela vybrať inú ako tú ktorú navštevuje teraz. Potom ako opustila domácnosť matky po veľkej hádke, odišla k jej rodine, s ktorou nemá niekoľko rokov kontakt, nakoľko matka má so sestrou narušené vzťahy. Následne išla bývať k otcovi. Matka jej už v júni 2017 zobrala kľúče od bytu a následne si ju zablokovala na mobile. Od septembra 2017 matka opakovane bezdôvodne obťažuje telefonátmi starých rodičov, pričom samotnú dcéru si zablokovala. Dvakrát prišla do domácnosti starých rodičov riešiť návrat dcéry domov, pričom stará matka je uviedla, že môže u nich zostať tak dlho ako bude chcieť . Pri príležitostnom osobnom kontakte s matkou vznikali veľmi vypäté situácie, ktoré maloletá znáša veľmi ťažko. V škole kvôli neustálemu stresu a strachu čo matka spraví neprospievala podľa svojich predstáv. Ohľadom školy a akcií, ktoré museli by podpísané zákonným zástupcom mala opakovane problém získať od matky podpis. Maloletá uviedla, že robí všetko preto aby v škole prospievala, má dobré vzťahy s učiteľmi aj spolužiakmi. Veľmi jednoznačne však vyjadrila záujem žiť v rodine otca spolu so starými rodičmi kde má príjemnú atmosféru a kľudné prostredie.

11. Na pojednávaní maloletá pri výsluchu opakovane jednoznačne vyjadrila túžbu žiť v domácnosti otca, vyjadrila sa, že ak by bola nútená vrátiť sa do domácnosti matky, asi by znova utieka. S otcom komunikácia prebieha formou vzájomného dialógu, jeho príkazy a zákazy rešpektuje. Otec podľa nej žiaden problém s alkoholom nemá, obvinenia matky že počas návštevy v pohostinstva jej otec toleruje konzumáciu alkoholu nie sú vôbec pravdivé. V obci Dolné Srnie nie je veľa príležitostí na kultúrne vyžitie takže je pochopiteľné, že si boli sadnúť v miestnej krčme, ona však vždy mala kofolu. Skutočnosť, že je fajčiarka nepoprela, uviedla, že fajčí aj otec a príležitostne aj matka. So starším bratom má bezproblémový vzťah, o rodičoch sa spolu nezhovárajú, je pravdou, že brat otca odmieta tak ako ona matku. Ako možný dôvod sporov s matkou uviedla skutočnosť, že sa dosť ponáša na otca. V poslednej dobe naviazala aj kontakty s rodinou s ktorou mala matka zlé vzťahy a teraz sa navštevuje s ujom, matkiným bratom a malými sesternicami. Nechápe prečo ju matka chce do starostlivosti, ona navonok prejavuje záujem a potom za zatvorenými dverami sa správa inak.

12. Vo veci bolo vykonané šetrenie pomerov v domácnosti otca pracovníkmi Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny na základe ktorého bolo zistené nasledovné: Otec žije v rodinnom dome spolu so svojou dcérou a svojimi rodičmi, ktorí sú majiteľmi rodinného domu. Starí rodičia maloletej sú starobní dôchodcovia, zhodne uviedli, že s vnučkou majú veľmi dobrý vzťah. Ich vzájomné spolužitie je pokojné a harmonické. Otec má spolu s dcérou k dispozícii jednu izbu, maloletá má okrem toho k dispozícii počítač, ktorý je v obývačke. K domu patrí veľká záhrada, maloletá sa rada venuje domácim zvieratám. Starí rodičia zhodne uviedli, že ich syn nepožíva nadmerne alkoholické nápoje, ani to nie je možné, nakoľko dochádza denne do Bratislavy za prácou autom. Počas víkendov sa zúčastňuje poľovníckych stretnutí, kde má so sebou zbraň, tam tak isto nie je prípustné, aby požíval alkohol. Z týchto zistení bol vyvodený záver, že v domácnosti otca a starých rodičov má maloletá vytvorené vhodné podmienky na svoj zdravý všestranný rozvoj.

13. Podľa oznámenia UPSVaR šetrenie v domácnosti matky nebolo možné vykonať, nakoľko matka bola na telefónnom čísle opakovane kontaktovaná v období od 02.10.2018 do 08.10.2018 celkovo 7 - krát v ranných, obedných, aj poobedných hodinách pričom ani raz nezdvihla telefón.

14. Kolízny opatrovník taktiež oznámil súdu, že maloletá E. brigáduje so súhlasom otca počas školského roka v sobotu a v nedeľu v Habibi café bare v Piešťanoch. Otec podmienil svoj súhlas s brigádou tým, že maloletá si nesmie zhoršiť prospech. Matka maloletej v nedeľu 07.10.2018 vo večerných hodinách kontaktovala príslušníkov MsP Piešťany, aby išli spolu s ňou po jej dcéru E. do Habibi café baru a odviedli ju na internát, čo sa aj stalo. Mal. E. tieto udalosti emočne nezvládla, pociťovala odvedenie na internát ako ponižujúce. Následne po týchto udalostiach sa v nočných hodinách v priestoroch internátu pokúsila o samovraždu. Bola ošetrená na pohotovosti v Piešťanoch, následne bola hospitalizovaná v nemocnici akademika L. Dérera v Bratislave na detskej psychiatrii. Otec maloletú počas večerných hodín v nedeľu 07.10.2018 opakovane telefonicky kontaktoval, dcéra mu telefón nezdvíhala, namiesto toho mu zdvihla lekárka z pohotovosti v Piešťanoch ktorá ho informovala o tom, čo sa stalo.

15. Zo záznamu hliadku MsP Piešťany vyplýva, že dňa 07.10.2018 v čase o 21.35 bola hliadka MsP spolu s matkou maloletej, ktorá sa dostavila osobne na oddelenie MsP s prosbou o pomoc pri dohovorení jej dcére mal. E.. Táto sa podľa tvrdenia matky mala dostaviť na internát nachádzajúci sa v Piešťanoch na ul. Brezová v areáli Strednej záhradníckej školy v Piešťanoch kde mala byť o 18.00 čo maloletá neuposlúchla. Hliadka spolu s matkou zastihli maloletú v prevádzke Habibi, kde matka za prítomnosti hliadky MsP dcére dohovorila. Hliadka MsP následne obe dobrovoľne previezla na ul. Brezová, pred Strednú záhradnícku školu. Tu matka s dcérou vystúpili a hliadka ďalej pokračovala vo výkone služby. Počas uvedenej udalosti neboli hliadkou MsP použité žiadne donucovacie prostriedky.

16. K uvedenej situácii matka uviedla, že dcéru bola skontrolovať v bare na podnet pracovníkov internátu. V piatok 05.10. našla dcéru pracovať ešte po polnoci, ale tá na jej výzvu odmietla ísť domov. Opakovane po ňu prišla do baru v nedeľu 07.10., vtedy ešte pred 22.00 hod, keď ju za pomoci príslušníkov MsP odviezli ma internát. Maloletá išla dobrovoľne. Matka konala uvedeným spôsobom, nakoľko ako zákonná zástupkyňa je za dcéru zodpovedná. Uviedla, že lekárka z Detského psychiatrického oddelenia MUDr. D., jej oznámila, že sa nejednalo o pokus o samovraždu, ale len o reakciu na stresovú situáciu, že maloletá nebude potrebovať farmakálnu liečbu a bude jej odporučená psychoterapia. Na priamu otázku súdu, či nemôže takto maloletá reagovať na stres, ktorý jej spôsobila matka nevhodným riešením celej situácie uviedla, že každé dieťa je stresované a aj ona je stresovaná z dcéry. Pre dokreslenie celej situácie súd uvádza, že zo strany právnej zástupkyne matky bol incident zo dňa 07.10.2018 a osoba maloletej označovaný slovnými spojeniam ako „mladá len robí cirkusy“, a je „vyscaná ako mraky.“

17. Z potvrdenia Školského internátu pri SOŠZá, Piešťany vyplýva, že maloletá má dochádzku do internátu problémovú. V žiadnu septembrovú nedeľu nenastúpila v riadnom termíne, opakovane mala oneskorené príchody, po 22. hod. (celkovo 12 krát za obdobie september - október 2018. Opakovane (6 - krát) sa stalo, že neprišla na internát vôbec, pri zavolaní tvrdila, že dochádza z domu. Aj napriek dohovoru, že brigádu si nechá iba na víkend a bude riadne chodiť na internát, nedodržala sľub. Posledné napomenutie dostala 04.10.2018 ak od 08.10.2018 nebude chodiť riadne na internát bude z neho vylúčená.

18. K predmetným dôkazom otec uviedol, že pod vplyvom posledných udalostí sa s E. dohodli, že brigádovať úplne prestane a bude sa venovať iba škole a mimoškolským aktivitám, ako sú hudba a šport. Ak by naozaj došlo k vylúčeniu zo školského internátu má možnosť dochádzať do školy denne, spoje jej to umožňujú. V záujme zlepšenia prospechu si vybavuje doučovanie z francúzštiny. Maloletá uviedla, že v predmetnom bare brigádnicky pracovala iba cez prázdniny, počas školského roka iba príležitostne, keď majiteľ potreboval záskok a vždy iba do 22. 00 hod.

19. Písomné svedectvo B.H. B., brata maloletej opisovalo udalosti zo dňa, kedy maloletá ušla z domácnosti matky po ostrej výmene názorov bosá, neprimerane oblečená a bez mobilu ako aj postup pracovníčok UPSVaR nasledujúci deň potom, keď si maloletá prišla do domácnosti po osobné veci. Svedectvo obsahuje výhrady k postupu pracovníčok UPSVaR, keď tieto komunikovali s bratom a nie matkou.

20. Matka taktiež predložila písomné svedectvo Y. B., otcovej sestry, z ktorého vyplýva, že menovaná spolu so svojim druhom bývajú na tej istej adrese ako otec s dcérou a starými rodičmi, zvlášť v prístavbe vedľa rodičov. Uviedla, že ona jediná z rodiny mala ostré výhrady voči tomu, aby brat prišiel bývať k rodičom vo februári 2017, nakoľko má vedomosť o jeho dlhodobých a doposiaľ pretrvávajúcich problémoch s alkoholom. Uviedla, že jej komunikácia s bratom je čisto obmedzená na pozdravy a často ani to nie, nakoľko má často vypité. uviedla, že sa do brata a netere nestará, nakoľko sú voči nej odmeraní a podráždení. Brat má voči nej až paranoidné výlevy najmä pod vplyvom alkoholu. Má vedomosť o prísnej výchove zo strany matky, ale nedá jej poukázať na zdedené povahové vlastnosti po otcovi a síce veľmi vysoké a nezdravé sebavedomie A tiež si myslí, že maloletá má problém s uznávaním autorít.

21. Matka sa na postup Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Nové Mesto nad Váhom sťažovala písomne dňa 27.12.2017. Jej výhrady sa týkali najmä postupu pracovníčok UPSVAR v súvislosti s útekom maloletej z jej domácnosti. V odpovedi na túto sťažnosť jej bolo zo strany Ústredia práce sociálnych vecí a rodiny dňa 23.01.2018 oznámené, že úrad v konaní neporušil práva maloletej E., keď jej na základe jej žiadosti, primerane veku a rozumovej vyspelosti poskytol pomoc pri riešení krízovej situácie. Matke bola do pozornosti daná možnosť obrátiť sa na súd, ak sa s druhým rodičom nevie dohodnúť na výkone rodičovských práv.

22. Gymnázium Pierra de Coubertina, ktoré navštevuje maloletá súdu oznámilo, že táto nemala počas návštevy uvedenej školy žiadne výchovné problémy. Školská psychologička súdu oznámila, že maloletá navštevovala počas školského oka 2017/2018 školskú psychologičku. Ďalšie návštevy v aktuálnom školskom roku považuje za potrebné.

23. Klinický psychológ PhDr. U. N. súdu oznámil, že maloletá navštívila jeho ambulanciu spolu s matkou jediný raz, a to 06.09.2017. Ďalšie stretnutia neboli dohodnuté z rozhodnutia mal. E.. O vhodnosti ďalších stretnutí sa nevedel aktuálne vyjadriť nakoľko od uvedeného dátumu ho ani maloletá ani matka nekontaktovali.

24. Ako vyplýva z potvrdenia o príjme otca, tento je zamestnaný v spoločnosti GP mont, s r.o. jeho priemerný mesačný príjem za obdobie 11/2017-7/2018 dosahuje výšku 364,- Eur.

25. Podľa prehlásenia otca výdavky na E. sú nasledovné: ZUŠ- 90 eur, box - 25 eur, internát 60,- eur, škola 50+30+20 Eur, a doprava 15,- eur.

26. Matka je zamestnaná v spoločnosti OXYMAT Slovakia s.r.o., jej čistý priemerný mesačný príjem za obdobie 1/2018-8/2018 dosahuje sumu 1.235,55 Eur.

27. Matka deklarovala, že za obdobie 6/2018 a 10/2018 uhradila nasledovné výdavky súvisiace so starostlivosťou o mal E. 20,- eur ubytovanie internát, 35,- eur strava internát, 30,- eur strava škola, a 14,- eur poistné. spolu vo výške 99,- eur. Ďalej uviedla, že na syna Huga má celkové výdavky vo výške 210,- eur tvorené nákladmi na stravu- 35,- eur, dopravu - 40,- eur, vreckové 100,- eur a poistné 35,33 eur. Náklady na domácnosť dosahujú celkovú výšku 797,- eur a sú tvorené výdavkami na nájom - 280,- eur, elektrinu 27,- eur, smeti 5,75 eur, poistné 8,83 eur, drogéria 50,- eur, stravu 300,- eur, benzín 100 eur a telefón 25,- eur. Jej jednorazové výdavky na ZRPŠ dcéry sú 30,- eur, syna 35,- eur, náklady na synovu stužkovú 300,- eur a 200 eur za oblečenie, obuv, oblek a okuliare.

28. Podľa článku 5 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len „zákon o rodine“) veta prvá záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú.

29. Podľa § 43 ods. 1 zákona o rodine maloleté dieťa má právo vyjadriť samostatne a slobodne svoj názor vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. V konaniach, v ktorých sa rozhoduje o veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa, má maloleté dieťa právo byť vypočuté. Názoru maloletého dieťaťa musí byť venovaná náležitá pozornosť zodpovedajúca jeho veku a rozumovej vyspelosti.

30. Podľa § 36 ods. 1 zákona o rodine rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery

v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. 6) Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

31. Podľa § 24 ods. 4 zákona o rodine súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

31. Podľa § 26 ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

33. Podľa § 28 ods. 1, 2 Zákona o rodine súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletého dieťaťa; zastupovanie maloletého dieťaťa; správa majetku maloletého dieťaťa. Rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinný chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

34. Podľa § 30 ods. 1 rozhodujúcu úlohu vo výchove dieťaťa majú rodičia. Rodičia majú právo vychovávať deti v zhode s vlastným náboženským a filozofickým presvedčením.

35. Podľa § 62 ods. 1, 2 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

36. Podľa § 75 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.
37. Podľa § 76 ods. 1, 2 výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu. Proti pohľadávkam na výživné je započítanie vzájomných pohľadávok prípustné len dohodou. Ak ide o výživné pre maloleté deti, započítanie nie je možné.
38. Z vykonaného dokazovania a to najmä z výpovedí účastníkov konania ako aj z písomného vyjadrenia maloletej mal súd za preukázané, že návrh na zmenu starostlivosti o maloletú je dôvodný, nakoľko v predmetnom prípade došlo k zmene pomerov. Maloletá sa od septembra 2017 reálne nachádza v starostlivosti u otca. Domácnosť matky opustila po vzájomných konfliktoch. Maloletá jednoznačne vyjadrila záujem byť zverená do starostlivosti otca. Prostredie u neho vníma ako harmonické a pokojné. Zhodne sa vyjadril otec aj starí rodičia maloletej. Matka konflikty s dcérou nepopierala, odlišne však interpretovala ich pôvod a príčiny vzniku. Je zrejmé, že obaja rodičia majú odlišný spôsob výchovy, s odlišným stupňom prísnosti. Nie je úlohou ani ambíciou súdu určovať, ktorý spôsob je správny, ale nemožno prehliadať skutočnosť, že k najdramatickejším okamihom ako útek maloletej z domácnosti matky, alebo hospitalizácia na psychiatrickom oddelení po akútnej reakcii na stres došlo práve po konfliktoch s matkou, ktorá podľa názoru súdu zvolila nevhodné, nátlakové prostriedky - privolanie polície a pod, potom ako situáciu nevedela riešiť pokojnejším spôsobom.

39. Matkou namietané výhrady v kvalite výchovného prostredia u otca sa vykonaným dokazovaním nepotvrdili. Rodičia maloletej zhodne udávajú, že v období počas 10 rokov od rozvodu nie sú spolu v žiadnom osobnom ani telefonickom kontakte, navzájom sa jeden druhému vyhýbajú a stretávajú sa prevažne na súde v prebiehajúcich súdnych konaniach. Obaja majú evidentne nespracované vzájomné konflikty ešte z manželského spolužitia. Ak aj boli otcove problémy s alkoholom príčinou rozvratu manželstva rodičov maloletej, v súčasnosti tieto ostali v rovine tvrdení. Podľa názoru súdu, aj osoba, ktorá sa prejavovala v minulosti ako nevhodný životný partner pre matku, môže byť dobrý otcom pre dcéru. Súd taktiež poukazuje na skutočnosť, že matka napriek tomu, že mala vedomosť o tom, kde sa dcéra celý rok nachádza, t.j. v starostlivosti otca, v prostredí, ktoré ona vníma ako závadové nepodnikla žiadne právne kroky, aby tomuto zabránila. Až potom, ako si otec po roku reálneho

výkonu starostlivosti o dcéru podal návrh na zmenu zverenia začala namietať voči jeho schopnosti túto starostlivosť zabezpečovať. Zverenie maloletej do starostlivosti otca je podľa názoru súdu v najlepšom záujme maloletej.

40. Súd chce taktiež poukázať na skutočnosť, že podľa jeho názoru sa matka zbytočne stavia do opozície voči maloletej dcére, neustále je konfrontuje, vystavuje konfliktu lojality, názor maloletej vníma ako svoje osočovania a ohováranie a porušovanie svojich rodičovských práv, s následnou tendenciou sebaprezentácie v čo najlepšom svetle a absolútne odmieta akýkoľvek podiel na zodpovednosti za vzniknutú situáciu v rodine. V tomto kontexte súd posúdil dôkazy navrhované matkou a niektoré z v nich nevykonal. Znalecké dokazovanie za účelom vhodnosti výchovného prostredia súdy nevykonal, nakoľko skutočnosti svedčiace o vhodnosti prostredia mal preukázané šetrením vykonaným kolíznym opatrovníkom t.j. zamestnancami UPSVaR NMn/V dostatočným spôsobom. Znalecké dokazovanie znalcom z odboru psychológie je vhodné a potrebné nariadiť vtedy ak je situácia z doposiaľ vykonaných dôkazov nejednoznačná alebo si vyžaduje posúdenie odborných znalostí ktorými súd nedisponuje. V predmetnej veci navrhované znalecké dokazovanie považoval súd za zbytočné nákladné a časovo náročné predlžovanie sporu, pričom maloletá, ktorá svoj názor na jednotlivých rodičov vyjadrila úplne jednoznačne, v súčasnosti v prvom rade, potrebuje najmä upokojenie situácie a zbytočné nevyhrocovanie už aj tak vážne narušených vzťahov a to najmä s prihliadnutím na udalosti z 07.10.2018, kedy maloletá siahla k prostriedku, ktorý možno považovať za ulitma ratio.

41. K výsluchu B. B., brata maloletej, súd nepristúpi z toho dôvodu, že podrobný priebeh udalosti zo dňa úteku maloletej z domácnosti matky mal už preukázaný z výpovede maloletej, matky a zo sťažnosti matky adresovanej Ústrediu práce, sociálnych vecí a rodiny. Nakoľko podľa zhodných tvrdení všetkých účastníkov konania B. otca odmieta, nie sú spolu v žiadnom kontakte, súd si ustálil, že by nemohol poskytnúť aktuálne, nesprostredkované informácie týkajúce sa vhodnosti pomerov v domácnosti otca, alebo celkovo vhodnosti zverenia maloletej otcovi. K výsluchu Y. B., sestry otca maloletej súd nepristúpil, nakoľko táto sama v písomnom podaní uviedla skutočnosti nasvedčujúce jej zaujatosť a zášti k bratovi.

42. Vzhľadom na to, že v minulosti, keď bola matka jediným zákonným zástupcom maloletej vznikali konflikty napr. ohľadom výberu školy alebo ospravedlnenia vymeškaných hodín z dôvodu mimoškolskej činnosti maloletej, súd rozhodol, že právo zastupovať maloletú ako aj právo spravovať jej majetok má otec, ktorý v súčasnosti aj reálne zabezpečuje starostlivosť o maloletú. Vzájomná komunikácia rodičov je na takej úrovni, že by ponechania tohto práva obom rodičom, prinieslo v budúcnosti iba ďalšie spory a konflikty.

43. Pri určení výšky výživného súd prihliadol na skutočnosť, že na tejto sume sa rodičia dokázali dohodnúť. Jej výška 100,- eur mesačne na bežné výživné a 50,- eur na tvorbu úspor podľa názoru súdu zodpovedá potrebám maloletej a možnostiam matky, ktorá má ešte jednu vyživovaciu povinnosť voči synovi B..

44. Zároveň súd určil výšku nedoplatku na výživnom za obdobie od 06.06.2018 (deň podania návrhu) do dňa rozhodnutia súdu, ktorá dosahuje sumu 237,- eur. Keďže povinnosť matky prispievať na tvorbu úspor sumou 50,- eur súd matke uložil počnúc právoplatnosťou rozsudku, pri výpočte sumy nedoplatku na zročnom výživnom vychádzal zo sumy bežného výživného 100,- eur s prihliadnutím na vynaloženie výdavkov na starostlivosť o maloletú v sume 99,- eur (bližšiu špecifikáciu viď bod 27 odôvodnenia) v mesiacoch jún a október. 2018. Nedoplatok uložil matke zaplatiť v splátkach po 30,- eur spolu s bežným výživným pod stratou výhody splátok.

45. Styk matky s maloletou E. súd neupravil a tento ponechal na vzájomnú dohodu oboch, vychádzajúc z názoru že pri súčasnom stupni narušenia vzájomných vzťahov by akékoľvek presné určenie času ktorý by matka mohla resp. E. musela stráviť vo vzájomnej spoločnosti by nebolo v záujme maloletej.

46. Návrh otca na zníženie vyživovacej povinnosti voči synovi B. súd vylúčil na samostatné konanie.

47. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 C.m.p., podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak a konanie možno začať aj bez návrhu (§ 23 C.m.p.)

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie, ktoré je potrebné podať v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje.

Odvolanie nemôže podať účastník, ktorý sa tohto práva vzdal. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné. Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie a) ktorému súdu je určené, b) kto ho robí, c) ktorej veci sa týka, d) čo sa ním sleduje a e) podpis. Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím dobrovoľne splnená, možno podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.